

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie A. K. i Ł. K.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 4 lipca 2024 r.

skargi obrońcy oskarżonych

na wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 17 listopada 2022 r., sygn. II Aka 19/21,

uchylający w części dot. oskarżonych A. K. i Ł. K. wyrok Sądu Okręgowego w

Legnicy z 19 grudnia 2019 r., sygn. III K 61/16 i przekazujący sprawę do

ponownego rozpoznania

1. uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w zaskarżonej części tj. jego pkt. III i IV i w tym zakresie przekazuje sprawę temuż Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2. nakazuje zwrócić oskarżonym Ł. K. i A. K. kwotę po 750 (siedemset pięćdziesiąt) złotych każdemu z nich uiszczoną tytułem opłaty od skargi.

Anna Dziergawka

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

UZASADNIENIE

A. K. został oskarżony o to, że:

- w okresie od marca 2010 roku do czerwca 2010 r. w W. i innych miejscowościach, brał udział w kierowanej przez G. G., I. G. i R. V., zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych związanych z nielegalnym obrotem miedzią i złomem miedzianym oraz praniem pieniędzy pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynów zabronionych, to jest o czyn z art. 258 § 1 k.k.

- w okresie od marca 2010 r. do czerwca 2010 r. w W. i innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z J.L. i Ł. K., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt. LXXX1 aktu oskarżenia, podejmował czynności mające na celu udaremnienie oraz znaczne utrudnienie stwierdzenia przestępnego pochodzenia środków płatniczych w kwocie nie mniejszej niż 1 389 139,05 zł w ten sposób, że wiedząc, iż pochodzą one z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego popełnionego przez J. L. z firmy „K.” oraz Ł. K. z firmy P. w S., dotyczącego uszczuplania należności Skarbu Państwa z tytułu podatku VAT oraz obrotu poświadczającymi nieprawdę fakturami VAT, wykorzystał rachunek bankowy prowadzony na rzecz firmy A. w S., której był właścicielem i za jego pośrednictwem przyjmował i przekazywał środki pieniężne w wymienionej powyżej kwocie, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, tj. o czyn z art. art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

Z kolei Ł. K. został oskarżony o to, że:

- w okresie od marca 2010 roku do czerwca 2010 r. w W. i innych miejscowościach, brał udział w kierowanej przez G. G., I. G. i R. V., zorganizowanej grupie przestępczej mającej na celu popełnianie przestępstw i przestępstw skarbowych związanych z nielegalnym obrotem miedzią i złomem miedzianym oraz praniem pieniędzy pochodzących z korzyści związanych z popełnieniem czynów zabronionych, to jest o czyn z art. 258 § 1 k.k.;

- w okresie od marca 2010 r. do czerwca 2010 r. w W. i innych miejscowościach, działając wspólnie i w porozumieniu z objętymi aktem oskarżenia J. L. i A. K., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w ramach zorganizowanej grupy przestępczej opisanej w pkt. LXXXIII niniejszego aktu oskarżenia, podejmował czynności mające na celu udaremnienie oraz znaczne

utrudnienie stwierdzenia przestępnego pochodzenia środków płatniczych w kwocie nie mniejszej niż 1 389 139,05 zł w ten sposób, że wiedząc, iż pochodzą one z korzyści związanych z popełnieniem czynu zabronionego popełnionego przez J. L. dotyczącego uszczuplania należności Skarbu Państwa z tytułu podatku VAT oraz obrotu poświadczającymi nieprawdę fakturami VAT, wykorzystał rachunek bankowy prowadzony na rzecz firmy P. w S., której był właścicielem i za jego pośrednictwem przyjmował i przekazywał środki pieniężne w wymienionej powyżej kwocie, czyniąc sobie z tego procederu stałe źródło dochodu, tj. o czyn z art. 299 § 1 i 5 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

Wyrokiem z 19 grudnia 2019 r., sygn. III K 61/16, Sąd Okręgowy w Legnicy uniewinnił A. K. i Ł. K. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Na skutek apelacji prokuratora Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 17 listopada 2022 r., sygn. II Aka 19/21, w pkt. III i IV uchylił zaskarżony wyrok wobec A. K. i Ł. K. i w tym m.in. zakresie sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy.

Skargi na powyższe rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu złożyła obrońca oskarżonych, która w dwóch odrębnych pismach procesowych zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła:

naruszenie art. 437 par 2 k.p.k. poprzez jego zastosowanie i w konsekwencji uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Legnicy, podczas gdy nie zostały wypełnione przesłanki przewidziane w art. 437 par 2 k.p.k. do uchylenia orzeczenia sądu I instancji.

Stawiając tak sformułowane 2 zarzuty o tożsamej treści skarżąca wniosła o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W odpowiedzi na skargi prokurator wniósł o ich oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Złożone skargi zasługuje na uwzględnienie, albowiem w sprawie doszło do obrazy art. 437 § 2 k.p.k.

Zakres kontroli, którą Sąd Najwyższy dokonuje w ramach postępowania skargowego, ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy

uchybie nie daje podstawę do wydania orzeczenia kasatoryjnego (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23). Zgodnie z obowiązującymi regulacjami skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. (art. 539a § 3 k.p.k.). Stosownie natomiast do treści art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., jednoznacznie wynika, że „Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do badania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (...). Te uregulowania wskazują więc jednoznacznie, że aby Sąd Najwyższy mógł ustosunkować się do podniesionych w skardze zarzutów, uzasadnienie wyroku sądu odwoławczego winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego jednoznacznie, która z przesłanek określonych w art. 437 § 2 k.p.k. była podstawą uchylenia wyroku sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2017 r., II KS 3/17, z dnia 14 marca 2018 r., IV KS 4/18 i z dnia 15 września 2021 r., II KS 21/21). Nadto w orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie podnosi się, że prawidłowe zastosowanie art. 454 § 1 k.p.k. zakłada, że sąd odwoławczy nie ma wątpliwości, iż oskarżony jest sprawcą czynu zabronionego i spełnia warunki karalności za ten czyn, a tylko właśnie z powodu regulacji z art. 454 § 1 k.p.k. nie mógł tej osoby skazać (zob. np. postanowienia SN: z dnia 29 września 2022 r., sygn. akt III KS 61/22; z dnia 31 maja 2022 r., sygn. akt IV KS 11/22; z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt III KS 28/22). Tymczasem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu nie zdecydował się na wskazanie przyczyn uchylenia wyroku sądu I instancji w zakresie zarzucanych oskarżonemu A. i Ł. K. zarzutu z art. 258 § 1 k.k. W ogóle w tym zakresie nie odniósł się do podniesionego w apelacji prokuratura zarzutu błędu w ustaleniach

faktycznych a tym samym podstaw uchylenia wyroku sądu I instancji w omawianym zakresie. Uzasadnienie podstaw uchylenia wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy w zakresie rozstrzygnięć dot. A. i Ł. K. dot. zarzucanych im czynów z art. 299 § 1 k.k. jest na tyle ogólnikowe, że de facto nie wyjaśnia przyczyn wydania orzeczenia kasatoryjnego wobec ww. oskarżonych. Sprowadza się ono bowiem do wskazania zasadności zarzutów apelacji prokuratora i wskazania podstawy uchylenia a to poprzez wymienienie art. 454 k.p.k. bez jakiegokolwiek odniesienia się czy obaj oskarżeni spełniają warunki karalności za czyn z art. 299 § 1 k.k.

Skargi więc obrońcy oskarżonych okazały się zasadne, co spowodowało konieczność uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w zaskarżonej i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu. Przy ponownym rozpoznawaniu sprawy sąd odwoławczy odniesie się w sposób precyzyjny do apelacji prokuratora w zakresie objętym niniejszym postępowaniem skargowym a ponownie podejmując stosowne rozstrzygnięcie uczyni to zgodnie z 437 k.p.k.

Anna Dziergawka

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

[SOP]

[ał]